

การเปรียบเทียบการรักษาด้วยไฟฟ้าแบบหลายครั้ง
โดยมีเครื่องควบคุมร่วมกับยาต้านโรคลจิต และการรักษาด้วยยาต้านโรคลจิตอย่างเดียว
ในผู้ป่วยจิตเภทเรื้อรัง

นางสาวเยาวลักษณ์ ประเสริฐสุข

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาจิตเวชศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974-582-878-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

019593 I 16.280489

COMPARATIVE STUDY BETWEEN MULTIPLE MONITORED ELECTROCONVULSIVE
THERARY WITH ANTIPSYCHOTIC DRUG AND ANTIPSYCHOTIC DRUG ALONE
IN THE TREATMENT OF CHRONIC SCHIZOPHRENIA

Miss Yaowalak Prasertsuk

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Science

Department of Psychiatry

Graduate School

Chulalongkorn University

1993

ISBN 974-582-878-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การเปรียบเทียบการรักษาด้วยไฟฟ้าแบบหลายครั้ง โดยมีเครื่องควบคุม
ร่วมกับยาต้านโรคลิซิต และการรักษาด้วยยาต้านโรคลิซิตอย่างเดี่ยวในผู้ป่วย
จิตเภทเรื้อรัง

โดย นางสาวเยาวลักษณ์ ประเสริฐสุข

ภาควิชา จิตเวชศาสตร์

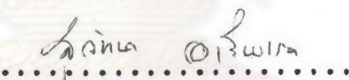
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์นายแพทย์เอม อินทกรณ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

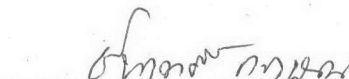

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศ.ดร. ทวาร วัชรากัญ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ แพทย์หญิงสุวิทนา อารีพรรค)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ นายแพทย์เอม อินทกรณ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์แพทย์หญิงสมใจ หวังศุภชาติ)

..... กรรมการ
(อาจารย์ นายแพทย์ชัยฤทธิ์ กฤษณะ)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

เยาวลักษณ์ ประเสริฐสุข : การเปรียบเทียบการรักษาด้วยไฟฟ้าแบบหลายครั้งโดยมีเครื่องควบคุมร่วมกับยาด้านโรคจิต และการรักษาด้วยยาด้านโรคจิตอย่างเดียวในผู้ป่วยจิตเภทเรื้อรัง (COMPARATIVE BETWEEN MULTIPLE MONITORED ELECTROCONVULSIVE THERAPY WITH ANTIPSYCHOTIC DRUG AND ANTIPSYCHOTIC DRUG ALONE IN THE TREATMENT OF CHRONIC SCHIZOPHRENIA) อ.ที่ปรึกษา : อ.นพ.เอม อินทกรณ์, ๑๓๗ หน้า. ISBN 974-582-878-5

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลของการรักษาด้วยไฟฟ้าแบบหลายครั้งโดยมีเครื่องควบคุมร่วมกับยาด้านโรคจิต และการรักษาด้วยยาด้านโรคจิตอย่างเดียวในผู้ป่วยจิตเภทเรื้อรัง กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นผู้ป่วยจิตเภทเรื้อรัง (CHRONIC SCHIZOPHRENIA) ของแผนกจิตเวชโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ จำนวน ๒๔ รายที่มีความจำเป็นจะต้องได้รับการรักษาด้วยไฟฟ้าตามข้อบ่งชี้

ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกผู้ป่วย โดยใช้ Block Randomization ก่อนที่จะได้รับการรักษา ผู้ป่วยจะได้รับการแจ้งรายละเอียดของวิธีการรักษาและได้รับการยินยอมจากผู้ป่วย ผู้ป่วยทุกรายจะได้รับการตรวจวัดด้วย Brief Psychiatric Rating Scale จากผู้วิจัยและจิตแพทย์อีกท่านหนึ่งก่อนการรักษา และจะประเมินทุก ๑ สัปดาห์หลังได้รับการรักษา

ผลการวิจัยปรากฏว่า จำนวนวันที่ทำการรักษาต่อรายต่อครั้งจากการรักษาด้วยไฟฟ้าแบบหลายครั้งโดยมีเครื่องควบคุมร่วมกับยาด้านโรคจิต และการรักษาด้วยยาด้านโรคจิตอย่างเดียวในผู้ป่วยจิตเภทเรื้อรัง จะมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($P < 0.05$)

ผลแทรกซ้อนและผลข้างเคียงจากการรักษาด้วยไฟฟ้าแบบหลายครั้งโดยมีเครื่องควบคุมร่วมกับยาด้านโรคจิต และการรักษาด้วยยาด้านโรคจิตอย่างเดียวในผู้ป่วยจิตเภทเรื้อรังมีผลที่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า การรักษาด้วยไฟฟ้าแบบหลายครั้งโดยมีเครื่องควบคุมร่วมกับยาด้านโรคจิตมีประสิทธิภาพดี ปลอดภัย และผลข้างเคียงที่เกิดจากยาด้านโรคจิตก็จะไม่พบเหมือนในผู้ป่วยที่รักษาด้วยยาด้านโรคจิตอย่างเดียว และยังช่วยลดระยะเวลาในการรักษาได้อย่างมีนัยสำคัญ

ภาควิชา.....จิตเวชศาสตร์.....
สาขาวิชา.....สุขภาพจิต.....
ปีการศึกษา.....๒๕๓๔.....

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

C445218 : MAJOR MENTAL HEALTH

KEY WORD: MULTIPLE MONITORED ELECTROCONVULSIVE THERAPY/ANTIPSYCHOTIC/
SCHIZOPHRENIA

Yaowalak Prasertsuk : COMPARATIVE STUDY BETWEEN MULTIPLE MONITORED
ELECTROCONVULSIVE THERAPY WITH ANTIPSYCHOTIC DRUG AND ANTIPSYCHOTIC
DRUG ALONE IN THE TREATMENT OF CHRONIC SCHIZOPHRENIA. Thesis
advisor : Instructor Em Intakorn ¹³⁷ pp.ISBN 974-582-878-5

The author compared the efficacy of multiple monitored ECT with
antipsychotic drug and antipsychotic drug alone in 24 chronic schizophrenic
patients who were admitted in the psychiatric department of Chulalongkorn
hospital and fulfilled indication for ECT. The patients were selected from
each group by Block Randomization assignment. The patients were informed
about the procedure and signed the consent. Each patient was examined by the
author and the another psychiatrist by using Brief Psychiatric Rating Scale
(BPRS) prior to the treatment and every week after each treatment. The author
found that the multiple monitored ECT with antipsychotic drug was
significantly ($P < 0.05$) shortened duration of hospitalization, lesser than the
other group treated by antipsychotic alone. There were differences in
complications and side effects between the two modalities of treatment.
The author concludes that multiple monitored ECT is more efficacious, safer
and significant reduction of the duration of hospitalization.

ศูนย์วิทยุโทรพยาธิกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา จิตเวชศาสตร์.....

สาขาวิชา สุขภาพจิต.....

ปีการศึกษา ๒๕๓๔.....

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

ในการเรียบเรียงวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจากบุคคลหลายท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อาจารย์นายแพทย์เอม อินทกรณ์ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่กรุณาให้คำแนะนำปรึกษา ตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยด้วยดี และได้รับความกรุณาจากรองศาสตราจารย์ นายแพทย์ไพบูลย์ โล่ห์สุนทร อาจารย์สมรัตน์ เลิศมหาฤทธิ์ อาจารย์สมศักดิ์ ลีลา ที่ให้คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการวิจัย การใช้สถิติในการวิจัย เพื่อให้การวิจัยถูกต้องและเชื่อถือได้ตามหลักวิชาการ

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิทยากรและความรู้ต่าง ๆ ซึ่งช่วยให้ผู้วิจัยสามารถทำงานวิจัยนี้ได้สำเร็จ ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ แพทย์หญิง สุวิทนา อารีพรรค ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ แพทย์หญิงสมใจ หวังศุภชาติ และอาจารย์นายแพทย์ชัยฤทธิ์ กฤษณะ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำปรึกษา ตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอขอบคุณ นายแพทย์เทอดศักดิ์ เดชคง ที่ให้ความร่วมมือในเรื่อง Brief Psychiatric Rating Scale (BPRS) และให้คำแนะนำปรึกษาในเรื่องเนื้อหาต่าง ๆ

ขอขอบคุณ นาวาอากาศตรี นายแพทย์เอกภพ จันทนพ ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือและคำแนะนำปรึกษา นอกจากนี้ ผู้วิจัยต้องขอขอบคุณ แพทย์ พยาบาล เจ้าหน้าที่ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับทุกท่าน ซึ่งไม่อาจจะกล่าวนามได้ในที่นี้ทั้งหมดที่ให้ความร่วมมือ และอำนวยความสะดวกด้วยดีตลอดมา ขอขอบคุณผู้ช่วยทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่าน มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ได้ให้กำลังใจด้วยดีตลอดมา และขอขอบคุณ ร.ต.อ.เส็นห์ อินเจริญ ที่ให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี

เยาวลักษณ์ ประเสริฐสุข

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตารางประกอบ.....	ช
สารบัญภาพประกอบ.....	ฅ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์.....	6
สมมติฐานในการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
นิยามคำศัพท์เฉพาะ.....	8
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	11
ปัญหาทางด้านจริยธรรม.....	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
ตอนที่ 1 : โรคจิตเภท.....	13
ตอนที่ 2 : การรักษาผู้ป่วยจิตเภท.....	28
2.1 การรักษาด้วยยาต้านโรคจิต.....	28
2.2 การรักษาด้วยไฟฟ้า.....	54
ตอนที่ 3 : การรักษาผู้ป่วยจิตเภทเรื้อรังด้วยไฟฟ้าร่วมกับ การใช้ยาต้านโรคจิต.....	69
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	73
ตัวอย่างประชากร.....	73
ขนาดตัวอย่าง.....	74
กลุ่มตัวอย่าง.....	77
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	78

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
วิธีการ.....	80
ขั้นตอนการรักษา.....	80
การรวบรวมข้อมูล.....	84
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	84
4 การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิจัย.....	88
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	96
รายการอ้างอิง.....	104
ภาคผนวก.....	114
ภาคผนวก ก.	115
ภาคผนวก ข.	122
ภาคผนวก ค.	133
ประวัติผู้ทำการวิจัย.....	137

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปเปรียบเทียบระหว่างผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาด้วยไฟฟ้าแบบหลายครั้ง โดยมีเครื่องควบคุมร่วมกับยาต้านโรคลจิต (MMECT) กับการรักษาด้วยยาต้านโรคลจิตเพียงอย่างเดียว.....	88
2	ข้อมูลเปรียบเทียบจำนวนวันที่ทำการรักษาด้วยไฟฟ้าแบบหลายครั้ง โดยมีเครื่องควบคุมร่วมกับยาต้านโรคลจิต และการรักษาด้วยยาต้านโรคลจิตเพียงอย่างเดียว ในผู้ป่วยจิตเภทเรื้อรัง.....	90
3	ผลแทรกซ้อนหลังการรักษาด้วยไฟฟ้าแบบหลายครั้ง โดยมีเครื่องควบคุมร่วมกับยาต้านโรคลจิตและการรักษาด้วยยาต้านโรคลจิตเพียงอย่างเดียว ในผู้ป่วยจิตเภทเรื้อรัง.....	91

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพประกอบ

แผนภูมิที่		หน้า
1	แสดงผลของการตรวจวัดด้วย Brief Psychiatric Rating Scale (BPRS) ต่อรายต่อครั้ง จากการรักษาด้วยยาต้านโรคจิตในผู้ป่วยจิตเภทเรื้อรัง.....	92
2	แสดงผลของการตรวจวัดด้วย Brief Psychiatric Rating Scale (BPRS) ต่อรายต่อครั้ง จากการรักษาด้วยไฟฟ้าแบบหลายครั้ง โดยมีเครื่องควบคุมร่วมกับยาต้านโรคจิตในผู้ป่วยจิตเภทเรื้อรัง.....	93
3	แสดงการเปรียบเทียบผลเฉลี่ยของการตรวจวัดด้วย Brief Psychiatric Rating Scale (BPRS) ต่อรายต่อครั้ง จากการรักษาด้วยไฟฟ้าแบบหลายครั้ง โดยมีเครื่องควบคุมร่วมกับยาต้านโรคจิต และการรักษาด้วยยาต้านโรคจิตเพียงอย่างเดียว ในผู้ป่วยจิตเภทเรื้อรัง.....	94